

Հետազոտական աշխատանք

<p>Կազմակերպության տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անվանում, հասցե • Տնօրեն • Էլ.հասցե • Հեռախոս 	<p>«Մասնակցային ղարոց» կրթական հիմնադրամ Վահրամ Սողոմոնյան masnakcayindproc@gmail.com +37493581908</p>
<p>Հետազոտության թեմա/վերնագիր</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հետազոտության թեմա 	<p>Ինտեգրված ուսուցման կազմակերպումը խմբային աշխատանքի միջոցով:</p>
<p>Ուսուցչի տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անուն, ազգանուն, հայրանուն • Մասնագիտություն • Հեռախոս • Էլ.հասցե • Դասավանդվող առարկաներ • Դասարաններ 	<p>Անուշ Գրիգորյան Սերյոժայի Հ. Լեզվի և գրականության ուսուցիչ 77720980 grig.anush.1972@gmail.com Մայրենի Հայոց լեզու Գրականություն V, VII, IX</p>
<p>Ուսումնական հաստատության տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անվանումը, հասցե • Հեռախոս • Էլ.հասցե (տնօրենության) • Webկայքի հասցե 	<p>Սարգսյանի N 4 հիմն. դպրոց, ՊՈԱԿ ararat4@schools.am Խանջյան 63</p>

Բովանդակություն
ԼՆ

1	Ներածություն -----	3
2	Գլուխ 1 .ԻՆՏԵԳՐՎԱԾՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ՊԱՏԱԿՆԵՐՆՈՒԿԱ	
3	ՄԱԿԵՐՊՄԱՆՁԽԵՐԸ : -----	4 - 5
4	Գլուխ 2: ԽՄԲԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՐԴՅՈՒՆ ԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ : -----	6 -
	ԳՅԵՏԱԳՈՒՄՈՒԹՅԱՆ ընթացքը -----	10 - 20
5	Եզրակացություններ, առաջարկություններ -----	
	21- 22	
6	Օգտագործված գրականության ցանկ -----	23
7	Հավելվածներ -----	24 - 25

<p>Նպատակը և հետազոտական հարցը</p>	<p>Ինչպե՞ս կազմակերպել ինտեգրված դասեր խմբային աշխատանքի միջոցով գրականություն ուսուցողներից: Արդյո՞ք դրանք նպաստելու են նրա սխալները նախընտրելու և բարձրագույնը:</p>
<p>Ո՞ր առանցքային կոմպետենցիային/կարողունակությանն է ուղղված նպատակի ուսումնասիրությունը</p>	<p>Մշակութային կարողունակություն Ինքնաճանաչողական և սացիալական կարողունակություն Սովորել սովորելու կարողունակություն</p>
<p>Հետազոտության թիրախային խումբը և շրջանակը /քանակ, սեռային բաշխում/</p>	<p>VII ա / 26 / և VII գ / 20 / դասարաններ Տղա - 13 / Աղջիկ - 13 Տղա - 12 / Աղջիկ - 8</p>
<p>Օգտագործված հետազոտական մեթոդները, գործիքները (օրինակ՝ քանական հետազոտություն՝ հարցաթերթի կիմիջոցով, որակական հետազոտություն՝ խորին հարցազրույցի միջոցով և այլն)</p>	<p>Ինտերվյուներով Բանական հետազոտություն՝ հարցաթերթի կիմիջոցով</p>
<p>Հետազոտության իրականացման ժամանակահատվածը</p>	<p>1.09.2023 - 25.09.2023</p>

<p>Գրականության ակնարկ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մեջբերումներ արդեն արված հետազոտություններից • Մեջբերումներ գրականությանից, տեղեկության վստահելի աղբյուրներից: <p>Պարտադիր է կատարել հղում աղբյուրին</p>	<p>Կրթության մեջ օգտակար է լինել բնագիտության հարմարեցումը : Սինթեզ արված</p> <p>ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p><u>Գլուխ</u> 1 ԻՆՏԵՐՆԱԿՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒՄԻ ՑՄԱՆՆԵՐՈՒԿԱԶՄԱԿԵ ԲՊՄԱՆՁԱԵՐԸ</p> <p>Մեզ բնագիտության հարմարեցումը արագ տեղեկատվություն է : Տեղեկատվության և ուղիների իմացումը և արագ տեղեկատվություն է : Հասկանալի է, որ կրթական գործընթացը կյանքի ցատկային շրջանում, կարծես թե հարմարեցում է պատկերացումը , ուստի կրթական ուղիներում տեղի ունեցող բոլոր փոփոխությունները իմացում են կրթությունը ուսուցիչները ու իրական կյանքի մեջ, օգնելու, որպես</p> <p>- վարժարանները թեթևաբանությամբ արագ տեղեկատվությունները կիրառեն իրենց հուզող իրերը - դիրքերի ու ծուղիկներում , հնարավոր</p> <p>- բույսերը ենթարկվում են իրենց բնագիտության հարմարեցումը : Իսկ սահմանակցում է, որ բնագիտության մեջ միայն դասարանի պատերի ներսում : Բնագիտության մեջ , որպես կրթության մեջ իրականացնել իսկապես դասարանի ֆիզիկական պատերից թանգարան են նաև այլ <<պատեր>> տարբեր առարկաների միջև եղած սահմանները :</p> <p>Նման թեքությունից ազատվելու մասին 19-րդ դարի վերջերի նվազեցում են ցուցաբերել իսկապես մանկավարժներ արտահայտվել են իրենց կրթական հաստատություններում դասավանդելու :</p> <p>Իսկ ի՞նչ են սահմանակցում ինտեգրում : Ինտեգրումը մասերի միավորումն է ամբողջի մեջ մեկտեղելու , այլ ներքափանցումը :</p> <p>Ինտեգրված դասընթացը ուսումնական տարբեր բնագավառներում իմացնելու պատերի հաստատումն է, , ինչը նպաստում է ուսումնասիրվող նյութի խորացմանը , ընդլայնմանն ու հրատարակումը , տալ իսկապես իրեն, հասարակական ու մարդկային հարաբերություններին մասնավոր իմացության պատկերացում : Ինտեգրված դասընթացի հաստատություն է, որն իր մեջ ներառում , միավորում է մեկ հասկացության ուսուցման ժամանակ մի քանի առարկաների մի ժամանակյա ուսուցումը : Այսպիսի դասընթացում իշտատանձնացվում է առաջին - տարածարկան : Ինտեգրված դասընթացը իսկապես ինչը նախընտրվում է իրական կյանքում ,</p>
--	--

ունդաստիվանդառարկան պետք է ինտեգրվի իր առարկայի հետ : Միասին պարզում են իրենց առարկաների համատեղ հետաքննությունները , սահմանում յուրաքանչյուրի գործողությունները , հետևաբար պարզում են նույնը նրանց իրարայր նավետապետությունը :

Ցանկացած ինտեգրված դասնապատկան իդուրագալում է կառարկայի ներդրումը և ներկայումս ինֆորմացիան , խորացնելու հասկացությունը , միավորելու սովորողների փորձնուրաբար մեծ նշանակությունը :

Ուսուցիչները համատեղ սահմանում են իրենց դասնապատկանները՝ գուցակցելով ընդհանուր մասնավոր ինտեգրացիայի ներդրումը , շարժապետությունները և առարկաների տեսանկյունները : Որոշվում է դասի առարկաները , պլանի մեջ հաստատվում է նախապես չորս հիմնական սրվանդակները , առաջատար և ժամանակակիցները :

Ինտեգրված դասերի կազմակերպելիս կարևորվում են ներքին շարժումները , պատասխանները՝

- ❖ Ի՞նչ նշանակություն կարևորը , որ առարկաները պետք է գիտենան :
- ❖ Ի՞նչ նշանակություն կարևորը , որ առարկաները պետք է կարողանան կատարել :
- ❖ Ինչպիսի՞ առնչություններ են կապվում առարկաների հետ :

Գիտենալ ճիշդ է ջերառում է վաստեր , թե՛ մաներ , հասկացություններ :

Կատարել ներառում է վերլուծություն , համարում , գնահատում :

Լինել ներառում է դիրքորոշումներ , արժեքներ :

Ինտեգրված ուսուցումը նպաստում է համակարգային աշխատանքի ինտեգրացիայի իրականացումը , ընդլայնվում է խորանուստի ջերառարկայի կազմակերպումը , հնարավոր է դառնում մեծ թվով կազմակերպումները , որոնք ներառում են ժամանակակից գիտելիքներ , որոնք ներառում են կազմակերպումները , գործունեությունները , գարգացնելու ստեղծագործական մտածողությունները :

Գլխի 2:
ԽՄԲԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՐԴՅՈՒՆ ԱՎՏՈՒԹՅՈՒՆ :
 Ինտեգրված դասերի կազմակերպումը պետք է իրարայր նավետապետունում խմբային աշխատանքի միջոցով , երեսուցիչը կարողանում է աշխատանքը դարձնել իմաստալից :

<< Խմբային աշխատանքը սարահանում կրթական և հասնաչափական գործունեություն - յանկազմակերպման ձև է , որը ներառում է ուսուցչի , ընդհանուր , և՛ հատուկ առաջադրանքներ իր աշխատող տարբեր փոքր խմբերի գործունեություններ >> :

Ժամանակակից հասարակությունը անկախ և անկախ չմիայն գրագետների կողմից, այլ նաև հաղորդակցման համարությունները կարողություններ ունենալով, որոնք կարող են ավելի արագ և ավելի լավ տեսլիկություններ ապահովել: Այսօր աշխարհը արագ և անկախ է անընդհատ փոփոխվող պայմաններում: Միայնակից հասարակությունը միջավայրի հարմարվելու համար անհրաժեշտ է ինչ-որ կերպ օգտվել և ընտրել պատիվ արդյունքներ: Դպրոցում ինդիվիդուալ աշխատանքները հաղորդակցվելու, թիմում աշխատելու, իրենց տեսակետները արտահայտելու և այն փաստարկելու կարողությունները:

Այս խնդիրները լուծումը հնարավոր է դառնում դասերի ներմիջակայքում աշխատանքներ իրականացնելու միջոցով, ինչպես նաև հարավորություն է տալիս աշխարհում կիրառելի և օգտակար լինելու և միջակայքում:

Երեխաների և երիտասարակակիցների հետ միասին, թիմային աշխատանքի կամ խնդիրների մեջ մտնելու, որոշակի դերախաղ կարողությունները:

Խմբային և հարկումը բոլորը էլ տալիս զարգացնելու և այնպիսի համարություններ, որոնք անհրաժեշտ են 21-րդ դարի համար: Սոցիալական և հաղորդակցական գործընթացում ընդգրկված է գիտելիքների, նորմերի և արժեքների մեջ մտնելու, որոնք բոլորը էլ տալիս են խնդիրների մեջ զարգացնելու հասարակությանը լիարժեք անդամ:

Խմբային աշխատանքը մեծ առաջնություն է ժամանակակից դպրոցներում: Ճիշտ կազմակերպվելու դեպքում այն կարող է ապահովել աշխատանքի և կարողությունների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը:

Խմբային աշխատանքի խնդիրների մեջ մտնելու, որտեղ անհրաժեշտ է կարողությունների մեջ մտնելու: Նման խնդիրները և սուր խնդիրները կարող են լինել «Ես-դու-մենք» հարաբերությունները: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը:

Խմբային աշխատանքի խնդիրների մեջ մտնելու, այլ կերպ ասած, խնդիրների մեջ մտնելու, որտեղ անհրաժեշտ է կարողությունների մեջ մտնելու: Նման խնդիրները և սուր խնդիրները կարող են լինել «Ես-դու-մենք» հարաբերությունները: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը:

Այլ կերպ ասած, խնդիրների մեջ մտնելու, որտեղ անհրաժեշտ է կարողությունների մեջ մտնելու: Նման խնդիրները և սուր խնդիրները կարող են լինել «Ես-դու-մենք» հարաբերությունները: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը:

Այլ կերպ ասած, խնդիրների մեջ մտնելու, որտեղ անհրաժեշտ է կարողությունների մեջ մտնելու: Նման խնդիրները և սուր խնդիրները կարող են լինել «Ես-դու-մենք» հարաբերությունները: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը: Աշխարհը և երեխաները համարվում են խնդիրների մեջ մտնելու և կարողությունների զարգացումը:

- ✓ բարձրացնել աշխարհը և կարողությունների մեջ մտնելու, որտեղ անհրաժեշտ է կարողությունների մեջ մտնելու,
- ✓ զարգացնել ինքնուրույն և սուր խնդիրների մեջ մտնելու, որտեղ անհրաժեշտ է կարողությունների մեջ մտնելու,

- ✓ հմտություններ,
- ✓ զարգացնել հաջողությամբ ավելի ուսումնականությունը,
- ✓ զարգացնել պատասխանատվության զգացումը իրենց կատարած աշխատանքի նկատմամբ,
- ✓ առաջացնել հետաքրքրություն հայտնելով ինքնակազմությունն ինքնակազմմամբ,
- ✓ զարգացնել միմյանցը սելուս հասկանալու, երկխոսություն կառուցելու, հարցեր տալու ուսումնականությունները,
- ✓ զարգացնել աշակերտներին բանավոր կարողությունները:

Խմբային աշխատանքում ներկայացված առարկաները կարող են լինել բերուցություններ, ներկայացնել վերջիններս:

Խմբային աշխատանքի առարկաներն են՝

- Գնում է կրթական հասնողական մոտիվացիան
- Ուղիղ աշխատանքներին հանգստություն մատակարարելը, ձախողվելու վախը
- Խմբում ավելի բարձր է սովորելու կարողությունը, թեմայի յուրացման և գիտելիքներ իրար միջև անառկա և անավետությունը
- Կարողություններն ունենալ խոսակցությունում, ֆանիորյալ բանջյուր աշխատանքներին ներդրումներ ունենումը դեռևս ուրախ աշխատանքի մեջ՝ դասարանում հոգեբանական մթնոլորտը բարելավում է,

Խմբային աշխատանքը նպաստում է հանդուրժողականության զարգացմանը,

երկխոսությունը ավելի ունեցողական տեսակետով ինքնակազմություն զարգացմանը

Խմբային աշխատանքի թերություններն են՝ • Խմբային աշխատանքը նախապես է սովորեցնել,

ուսուցիչը պետք է ժամանակ հատկացնի որոշ դասերի ընթացքում:

Առանց այսպիսի Խմբային աշխատանքի անառկա և անավետ

- Խմբային աշխատանքի կազմակերպումը ուսուցչից պահանջում է հասուն կանխադրություններ և ջանքեր
- Կարողությունները մեծապես կախված է ուսուցչի ջանքերից և հմտությունից
- Ոչնչի խոսքով սովորումն ուղեկցումն որոշ աշխատանքներին կարող է ուսուցողը թողնել ավելի ինքնուրույն կերպով աշխատանքի առարկաները • Ի սարանում ինքնակազմությունները,

ուղեկցողական և անհամապատասխանություններ

Այժմ փորձ են փորձում անել, թե որքանով է նպատակահարմար և արդյունավետ գրականությունը հարստի ինտեգրված ուսուցումը Խմբային աշխատանքի միջոցով :

«Գրականություն» առարկան բացառիկ է պարզ կանոններով և ներկայումս,

ֆանիորյալ կանոնները կարող են լինել անհարավորություններ և ներումն առնելու իրենց աշխատանքի խոսքերը,

մտորելու իրենց աշխատանքի փոխարարություններին մասին,

ձևավորելու գեղագիտական ընկալում և հասկանալ,

մարդկային արժեքներ և հմտություններ,

որոնք անհրաժեշտ են կիրառվում, բանիմաց, լայն տիրույթով հատուկ աղբյուրներով և համար: Գրականության դասը պետք է լինի մարդու հույզերի, կառավարման, ներաշխարհի բացահայտման, ճաշակի ձևավորման ու մարդկային գեղեցիկ արժեքներին հաղորդակից դարձնելու դաս: Ուսուցիչը պետք է հասնի նրան, որ երեխան ազատորեն խոսի թեմային առնչվող իր ապրումներից, հույզերից, զգացողություններից:

Գրականության դասավանդման հիմնական նպատակներից մեկը, բացի սովորողներին զուտ գրական երևույթներին ծանոթացնելուց, անհատի հոգևոր ու մտավոր զարգացմանը, անձի արժեքային համակարգի ձևավորմանը նպաստելն է, որի իրականացման համար անհրաժեշտ է սովորողներին հաղորդակից դարձնել հայ ժողովրդի հոգևոր ժառանգությանը, ազգային ու համամարդկային իդեալներին ու ձգտումներին, գրական հեղինակների օրինակով և գրական երկերի գաղափարական հարստության օգտագործումով նրանց մեջ դաստիարակել բարոյական բար ձըր հատկություններ: Գրականությունն արվեստների մայրն է, ուստի գրական ստեղծագործության ուսուցումը չի կարող լինել կղզիացած, կտրված արվեստի մյուս տեսակներից, իրական կյանքից: Առարկաների ինտեգրումը գրականությանը հնարավորություն է տալիս ավելի համապարփակ, ամբողջական պատկերացում կազմելու շրջապատող աշխարհի, երե-վույթների, մարդկային հույզերի, ապրումների մասին, ճանաչելու ինքն իրեն և իրեն շրջապատող աշխարհը:

Այդպիսի մի դասի օրինակով կփորձեմ ներկայացնել ինտեգրված ուսուցման և խմբային աշխատանքի արդյունավետությունը:

	<p>Օգտագործված գրականություն` Ս. Խաչատրյան Ուսուցման արդյունավետ հնարներ / Երևան: Ֆրոդոբիլս Էքսերտ հիմնադրամ, Հայաստան 2020 ЖураковскийВ., СазоноваЗ. «Работавкоманде»какпедагогическийпринцип. // ВысшееобразованиевРоссии. – 2005 https://lib.amedu.am/ Մանկավարժական վերապատրաստումներ 2023</p>	
<p>Հետազոտությանը նթացքը</p>	<p><u>Դասիայան</u></p>	
	<p>Ամսաթիվ</p>	
	<p>Առարկա</p>	<p>Գրականություն</p>
	<p>Թեմա</p>	<p>Հ. Սահյան <<Անունդ տալ իս>></p>
	<p>Դասիախար</p>	<p>Ինտեգրված դաս</p>
	<p>Առաջնային առարկա</p>	<p>Գրականություն</p>
	<p>Ինտեգրված առարկաներ</p>	<p>Պատմություն , Տեխնոլոգիա, ԱԵ-խարհ ազդություն</p>
	<p>Հիմնական հասկացություն</p>	<p>Հայրենասիրություն, հա յրենահա-նաչություն</p>
	<p>Խաչվող հասկացություններ</p>	<p>Ժամանակի տարածույ ուն, Պատճառահետևանք, Փոփոխություն և զարգա ցում, Անհատական և արժեքայ ինհա - մակարգ</p>

	<p>Դասին պատակները</p>	<p>Տեխտի քննարկում. Ամրապնդել պատկերացումը տեխտում պատկերված հայրե -նիբի, ազգային մեակույթի ,մարդ -կային ապրումի հետևյալ հմասին: Տեխտի ուսումնասիրում. Ձևավորել գիտելիքներ հայրե նիերի պատմության, աշխարհագրության, հարտարապետության, բանաստեղծության սակների, ստեղծագործության կառուցվածքի , հանգավորման հմասին:</p>
	<p>Վերջնաբայություններ</p>	<p>Կիմանան հեկներ-կայացներ բանաստեղծության նիման կանգադափարը , կդիտարկե բանաստեղծության նիբրև ժանր, կդրսել յորեն վերաբերմունքը բանում առկա հույզերի, ապրումների կատամամբ, կմեկնաբանե ն գրողի բանաստեղծությունը, պատկերավորման միջոցները , կարժև որե ն ազգային մեակույթը, կգիտակցե նիրենց դերը հայրե նիերի պատգայի կերտման գործում :</p>

Հիմնական բովանդակություն

	Մեթոդներ և հնարներ	ԽԻԿ, Մտագրոսի , ԳՈՒՍ , Կենտրոններով աշխատանք , Գլխելի խոր-միտո , M –աձևադրուսակ
	Դասիկա հավորումը	Սահիկա սար , քղթեր, ներկեր , նկարներ, համազանց
	Հետազոտական մեթոդ	Դիտարկման մեթոդ
	Ժամաֆանակը	3 դասաժամ

Ինտեգրված ուսուցման արդյունավետությունը խմբային աշխատանքի միջոցով դիտարկել եմ 7-րդ դասարանում գրականության դասավանդման ընթացքում : Թեման ընտրել եմ Հ. Սահյանի << Անունդ տալիս >> բանաստեղծությունը :

Հիմնական քվանդակություն

և

Քայլ 1 . Ճատ նպատակահարմար է տվյալ դեպքում կիրառել **խմբերով աշխատանք մեթոդը** : Նախապես դասարանը բաժանել են հինգ խմբի՝

աշխարհագետներ, պատ-մաբաններ, նկարիչներ, ճարտարագետներ և գրականագետներ, ովքեր պետք է տե-ղեկություններ բերեին Հայաստանի աշխարհագրության, ճարտարապետության / ժայռափոր կացարաններ, կամուրջներ տաճարներ, բերդեր / , պատմության / գաղթ, պանդխտություն, անկախացում / , բանաստեղծական տան, հանգավորման տե - սակների մասին : Դասարանում ձևավորվում են խումբ - կենտրոններ : Խմբերում մասնակիցների ներգրավումը և խմբին համապատասխան կենտրոն ուղղորդելը կարող է լինել ինչպես նպատակային՝ համագործակցություն, որոշակի աշխատանքներում կարողությունների և հմտությունների խորացում, այնպես էլ պատասխանատվության սկզբունքով : Երեխաներին կուղղորդեն, կօգնեն ճիշտ տեղե - կություններ հավաքելու հարցում ինտեգրված առարկաների ուսուցիչները :

Քայլ 2 . Դասը սկսվում է **Խթանման փուլում Մտազրոհ մեթոդով** . գրատախտակին գրվում է <<Հայաստան>> բառը , աշակերտները արագ արձագանքում են , թե ինչ պատկերներ են հայտնվում իրենց մտադաշտում բառը լսելիս, գրանցված պատասխանները քննարկվում են , ապա դիտում են սահիկաշարը / բանաստեղծության յուրաքանչյուր տող ներկայացված է համապատասխան պատկերներով / , կարդում են բանաստեղծությունը , համեմատում իրենց պատասխանների հետ : Արդյունքում երեխաները ավելի լավ են մտապահում և յուրացնում այն ամենը, ինչը ուղեկցվում է պատկերներով : Աշակերտներին առաջարկում են սահիկաշարի մեջ օգտա - գործված պատկերներից բացի այլ պատկերներ թվարկել , որոնք այս կամ այն ձևով առնչակցվում են Հայաստան աշխարհին :

Խմբերին բաժանում են կաշուն թղթեր, որոնց վրա գրված են հետևյալ բառերը՝ **տազնապ, հպարտություն, վստահություն, թախիծ, անտարբերություն, ջերմություն, երջանկություն, պատասխանատվություն, ուժ :**

Քայլ 3 . Հանձնարարում են տանը հարազատների, հարևանների, ծանոթների շրջանում անցկացնել հարցում՝ այս զգացողություններից որն են զգում , երբ լսում են <<Հայաստան>> բառը , հաջորդ դասին հարցման պատասխանները ի մի ենթ բերում և դրանց հիման վրա կազմում ենք դիագրամ, որը ներկայացնում են ստորև :

Տազնապ - 5,6 %

Հպարտություն - 16,6 %

Վստահություն - 7,8 %

Թախիծ - 4,9 %

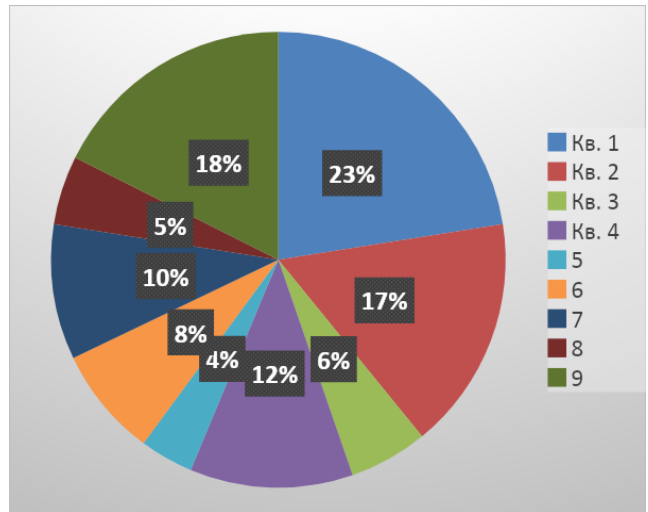
Անտարբերություն - 3,8 %

Ջերմություն - 11,6 %

Երջանկություն - 9,6 %

Պատասխանատվություն - 17,6 %

Ուժ - 22,5 %

Ճատ կարևոր է ,որ սովորողները կարողանան արժևորել սեփական ինքնությունը, ընտանիքի, համայնքի և պետության դերը, ունենան Հայաստանի աշխարհագրության, հասարակական-քաղաքական համակարգի , մշակույթի և պատմության հիմնարար իմացություն, ճանաչեն սեփական ժողովրդի հոգևոր և նյութական ժառանգությունը : Այդ ամենը կնպաստի նրանց մոտ մշակութային կարողունակության ձեռնարկմանը, ինչին կարելի է հասնել առարկաների ինտեգրման և խմբային աշխատանքի միջոցով : Աշակերտը պետք է կարողանա իր համար հստակ սահմանել, թե ինչ գիտի և ինչ է ուզում իմանալ: Դասի վերջում ` արդյունքները վերլուծելիս , ուսուցիչը պարզում է ` արդյոք աշակերտը ստացավ իր հարցերի պատասխանները, սո – վորեք այն, ինչ ուզում էր :

Քայլ 4. Որպեսզի նախ պարզեմ , թե ինչ տեղեկատվություն է հարկավոր երեխաներին Հայաստանի մասին, ինչն է նրանց ամենաշատը հետաքրքրում , այ – սինքն ` իրականացնեմ հայտորոշում , կիրառում եմ ԳՈԲՍ աղյուսակը : Հանձնարարում եմ աշակերտներին լրացնել ԳՈԲՍ աղյուսակի առաջին երկու սյունակները, երրորդը պետք է լրացնեն դասի վերջում :

Ի՞նչ գիտեմ :	Ի՞նչ եմ ուզում իմանալ :	Ի՞նչ սովորեցի :

Հայրենիք և հայրենասիրություն. սրանք հայ գրականության մեջ մշտապես արժանապատիվ թեմաներ են, որոնցով դաստիարակվել ու դաստիարակվում են շատ սերունդներ: Աշակերտները պիտի գիտակցեն, որ հայրենասիրությունը սկսվում է հայրենաճանաչությունից, իսկ հայրենաճանաչությունը ճանապարհ է դեպի ինքնաճանաչություն : Երբ երեխան ինքն է որոնում, գտնում նյութեր, տեղեկատվություն և ներկայացնում իր ընկերներին , աշխատում է ավելի մեծ ոգևորությամբ , սովորածը ավելի լավ է մտապահում, ջանում է գրագետ , տրամաբանական խոսք կառուցել ` խուսափելով խոսքային վթարներից

Հիմնական բովանդակություն

Քերականական և ոճական սխալներից : Օրեցօր ավելի առաջնահերթ է դառնում լեզվական գրագիտության խնդիրը ,այն լիարժեք դրսևորվում է բոլոր առարկաների ուսումնական գործընթացում, հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտներում : Գրականությունը հենց այն առարկան է, որը թույլ է տալիս սովորողների մոտ լեզվական գրագիտություն և կարողունակություն զարգացնելու , այսինքն ` գրագետ խոսք կառուցելու, հաղորդակցվելու հմտութ յուններ մշակել ,քննադատական, հուզական – պատկերավոր մտածողություն ձևավորել:Շնդհանուր գրագիտությունը սովորելու և լեզվական հաղորդակցության հիմքն է, որի հիման վրա կարող են ձևավորվել գրագիտության մյուս ձևերը /քաղաքացիական ,բնապահպանական,իրավական,գիտատեխնիկական և այլն / :

Քայլ 5. Իմաստի ընկալման փուլում դասարանը սկսում է աշխատել խմբերով :

I խումբ – Պատմության ուսուցչի օգնությամբ համառոտ պատմական ակնարկ է ներկայացնում Հայաստանի անցած ուղու,տեղահանության,պանդխտության և անկախանալու մասին :

II խումբ – Աշխարհագրության ուսուցչի ուղղորդմամբ ներկայացնում է Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը, կլիման , ռելիեֆը , հակիճ ներկայացնում Սյունիքը , Լոր գյուղը :

III խումբ – Տեխնոլոգիայի ուսուցչի օգնությամբ ներկայացնում է հայկական ճարտարապետության առանձնահատկությունները :

IV խումբ – Ներկայացնում է բանաստեղծության տեսակները ` տաղ, խաղ ,հայրեն,կառուցվածքը , հանգավորումը , տները, բառային կրկնությունները :

V խումբ – Նկարում է բանաստեղծության պատկերները,մեկնաբանում գույների ընտրությունը :

Ամեն խմբում ընտրված են դիտորդ – աշակերտներ, ովքեր խմբերի պատասխա նելու ընթացքում ուշադիր լսում և գրանցում են մյուս խմբերի աշակերտների ուղղախոսական, բառագործածության, շեշտադրության, խնդրառական և այլ սխալները , դրանք ուղղվում ,բացատրվում են ուսուցչի օգնությամբ :

Տարածված սխալներ	ճիշտ ձևեր

Ինտեգրված առարկաների ուսուցիչները այնպես պիտի ուղղորդեն աշակերտներին , որ նրանք կարողանան իրենց հաղորդած տեղեկություններից բխեցնել հետևյալ արտահայտությունների բացատրությունը `

Ժայռի մեջ մի տուն, ալևոր կամուրջի հոնք, թեքված մատուռ, բերդի տեղահան դուռ ,ավերակ տաճար, բեկված սյուներ, լքված թոնիր, մասրենու վարսաթափ թուփ,աշ -խարհի քարերին մաշված,աշխարհից խռոված մի ցուպ, արևոտ մի սար, առու ` շուրթերին հայրեն ու տաղիկ, ցորենի կանաչ արտ, առվույտի ծաղիկ, մենավոր բարդի :

Հիմնական բովանդակություն

Լեզվական գրագիտությունը խորացնելու, բառապաշարի հարստացման համար կարևորում են նաև բառային տարաբնույթ աշխատանքները: Երեխաները սիրում են խաղերի միջոցով սովորել, այդպիսի եղանակով ձեռք բերած գիտելիքը ավելի մնայուն է լինում: Այս առումով անչափ արդյունավետ և մոտիվացնող է **Գիտելիքի դոմինո** մեթոդը:

Քայլ 6. Աշակերտներին բաժանում են տասնյոթ քարտ, որոնց վրա գրված են հետևյալ բառերը՝ **ալևոր, ծիծեռ, խուլփ, ցուպ, շրշյուն, մատուռ, բեկված, որմ, խոռոչ, պատառ, հայրեն, տաղ, առվույտ, բերդ, տաճար, վեմ, դոփյուն**, քարտերի հակառակ երեսին գրված է հետևյալ նախադասությունը վանկերով.

<< Հայաստանը գիրք է, որով սովորել են առաջին մարդիկ >> :

Օսիպ Մանդելշտամ

Ես կարդում եմ բառի բացատրությունը, երեխաները գտնում են պատասխան – բառը և դնում սեղանին, վերջում շրջում են խաղաքարտերը, և եթե պատասխան – ները ճիշտ են գտել, կարդացվում է վերը նշված նախադասությունը:

Գրականություն առարկայի բովանդակությունը կառուցվում է նաև մի շարք ընդհանրական հասկացությունների հենքի հիման վրա: Դրանք առանցքային հասկացություններ են, որոնք օգնելու են սովորողին միավորելու, փոխկապակցելու տարբեր առարկաներից ձեռք բերած գիտելիքները աշխարհի, տվյալ դեպքում հայրենիքի մասին մեկ ամբողջական պատկերացման շրջանակներում: Չէ՞ որ գրա - կանության դասը միայն ստեղծագործությունը կարդալու կամ անգիր սովորելու, մյուս առարկաներից կտրված, անջատ ուսումնասիրելու դաս չէ, այն սերտորեն փոխկապակցված է արվեստի բոլոր ճյուղերի, ուսումնական մյուս առարկաների հետ: Ինտեգրված առարկաներից իրենց բերած տեղեկությունները ընկերներին ներկայացնելով՝ սովորողները կսովորեն իրենք և կօգնեն սովորելու իրենց ընկերներին՝ ավելի համապարփակ, ամբողջական գիտելիք ձեռք բերելու Հայաստանի մասին, ինչը կնպաստի սովորել սովորելու կարողունակության ձևավորմանը:

Ժամանակի և տարածության ըմբռնումը խիստ կարևոր է գրական երկ, ցանկացած տեքստ ուսումնասիրելիս, քանի որ դրանցում մշտապես առկա են ժամանակի և տարածության հարաբերակցությունը:

Քայլ 7. Խմբերին հանձնարարում են լրացնել աղյուսակը, գրել Հայաստանի անցյալը, ներկան և ապագան ներկայացնող բառեր, արտահայտություններ՝ բանաստեղծությունը պայմանականորեն բաժանելով երեք մասի:

Անցյալը	Ներկան	Ապագան
Օրինակ՝ Ժայռի մեջ մի տուն ալևոր կամուրջ	Արևոտ մի սար	Ցորենի կանաչ արտ

Սովորողների հետ անցկացնում են փոքրիկ զրույց << Անցյալը ճանաչում եմ, որ

Հիմնական քրոնոլոգիա

Ն
գնահատում ներկան և կառուցում ապագան >> թեմայով :

Աշակերտները պիտի կարողանան հարազատ ժողովրդի պատմության առանձին դրվագների ուսումնասիրության արդյունքում տեսնել անցյալի ու ներկայի կապը, անցյալը վերլուծելու արդյունքում ճանաչել իրենց հուզող հարցերը , ժամանակի հիմնախնդիրները, վեր հանել երևույթների պատճառահետևանքային կապերը, պատասխանատվություն զգալ ազգային հարուստ ժառանգության , դրա պահ -պանման , հետագա սերունդներին փոխանցելու հարցում : Ազատ, անկաշկանդ զրույցը օգնում է աշակերտներին համադրել տարբեր զգայարաններով ստացած տեղեկությունները, կիրառել դրանք աշխարհաճանաչողության գործում, ար -տահայտել սեփական մտքերը, զգացմունքները, կարիքները և ցանկությունները, ակտիվորեն լսել և հարգանքով վերաբերվել այլ մարդկանց տեսակետներին և գաղափարներին, ցուցաբերել հանդուրժողականություն, ապրումակցում և մար - դասիրություն :

Երևույթների, իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը բացահայտելու , դրանց օգնությամբ եզրահանգումներ կատարելու նպատակով յուրաքանչ - յուր խմբի լրացնելու համար բաժանում են հետևյալ արյուսակը պարունակող թղթեր : Ամեն խումբ – կետրոնի հանձնարարվում է բանաստեղծության մի հատված :

Պատճառ	Չեղանակ
	Օր . ` ժայռի մեջ մի տուն
	Լքված թռչի
	Ավերված բերդ և այլն :

Կշռադատման փուլում անդրադարձ է կատարվում անցածին , աշակերտները պատմում են , թե ինչ եզրահանգումներ կատարեցին, հետևություններ արեցին , ինչ հասկացան ու սովորեցին , ինչ նոր արժեքներ ձևավորվեցին իրենց մոտ, ապա լրացնում են ԳՈՒՍ արյուսակի վերջին սյունակը : Հանձնարարվում է տանը գրել շարադրություն ` <<Հայաստա՛ն , անունդ տալիս >> խորագրով :

Նկարող աշակերտները ներկայացնում են իրենց նկարները, մեկնաբանում ընտ - րած պատկեր – խորհրդանիշներն ու գույները :

Դասարանում արտահայտիչ ընթերցում են նաև << Հայաստան ասելիս >> բա - նաստեղծությունը , ուսուցիչը հարցեր է ուղղում դասարանին .

Ծանոթ զգացողություններ էին ներկայացված բանաստեղծության մեջ :

Իսկ դուք կարո՞ղ եք պատասխանել հարցին ` ինչու է այդպես :

Նախորդ դասերին կատարած աշխատանքները օգնեցի՞ն ձեզ ավելի լավ հասկանալու այս բանաստեղծությունը :

Դասի ավարտին երգում ենք բանաստեղծության հիման վրա գրված <<Հայաս - տան >> երգը: Երաժշտության հեղինակ և կատարող ` Վահագն Ռաչ :

Հղում `

Հիմնական րովանդակություն

<https://youtu.be/LKmfUH7Oopg?si=k6x0NQfruxS436ud>

Կարելի է նաև դասն ամփոփել հետևյալ եղանակով : Աշակերտները Հ. Սահյանի ` Հայաստանին նվիրված բանաստեղծություններից դուրս են գրում հատվածներ , ուսուցչի օգնությամբ ծաղկաքաղի հատվածները դասավորում են այնպիսի հաջորդականությամբ, որ ստացվում է չափածո բեմագիր, աշխատում են գեղեցիկ ասմունքելու կարողություն ձևավորել , ապա ռադիոհաղորդում են ներկայացնում դպրոցում քսան րոպե տրոդությամբ ընդմիջման ժամանակ :

Նյութի յուրացման մակարդակը ստուգում են գնահատման միջոցով : Իրականացնում են ձևավորող , ամփոփիչ / միավորային / գնահատում : Ձևավորող գնահատման համար ընտրում են բանավոր հարցումը (լսել աշակերտների կարծիքն այն մասին, թե ինչ սովորեցին, ինչով էր այդ դասը տարբերվում մյուս դասերից, ինչը դուր եկավ, և ինչը հանդիսացավ խոչընդոտող հանգամանք): Վերջում աշակերտներին կներկայացնեմ միավորային գնահատման սանդղակը , որով կգնահատեմ նրանց:

Միավոր	Բնութագրիչներ
1	Ճանաչում է ուսումնական նյութի որոշ պարզ օբյեկտներ, երևույթներ և գործողություններ:
2	Ճանաչում և տարբերակում է ուսումնական նյութի պարզ օբյեկտներ, իրականացնում է պարզագույն գործնական գործողություններ` ըստ օրինակի:
3	Հիշողությամբ վերարտադրում է ուսումնական նյութի փոքր մասը, իրականացնում է մտավոր և գործնական պարզ գործողություններ` ըստ օրինակի:
4	Հիշողությամբ վերարտադրում է ուսումնական նյութի առնվազն կեսը, օրինակ` նկարագրում է ուսումնասիրվող օբյեկտները բանավոր կամ գրավոր ձևերով, թվարկում է ընդհանուր և տարբերակիչ հատկանիշներն առանց մեկնաբանության, իրականացնում է մտավոր և գործնական ոչ բարդ գործողություններ` ըստ օրինակի:
5	Հասկանալով վերարտադրում է ուսումնական նյութի հիմնական մասը, նկարագրում է ուսումնասիրվող օբյեկտները, թվարկում է ընդհանուր և տարբերակիչ էական հատկանիշներն առանց դրանց բացատրության, իրականացնում է գործնական և մտավոր գործողություններ` ըստ հայտնի կանոնների կամ օրինակի:
6	Հասկանալով վերարտադրում է ուսումնական նյութի ամբողջ ծավալի հիմնական մասը, նկարագրում է ուսումնասիրվող օբյեկտները` կառուցվածքային կապերն ու

Հիմնական րովանդակություն

	փոխհարաբերությունները բացահայտող բացատրական տարրերով, կիրառում է գիտելիքները ծանոթ իրավիճակում ըստ օրինակի՝ բանավոր, գրավոր կամ գործնական վարժությունների, խնդիրների, առաջադրանքների կատարման միջոցով:
7	Հասկանալով վերարտադրում է ուսումնական նյութն ամբողջ ծավալով, կիրառում է սովորածը ծանոթ իրավիճակում, նկարագրում և բացատրում է ուսումնասիրվող օբյեկտները, հայտնաբերում և հիմնավորում է առերևույթ կապերը, փորձառությունից օրինակներ է բերում, կատարում է վարժություններ, խնդիրներ և առաջադրանքներ ծանոթ իրավիճակում՝ ցուցումների հիման վրա:
8	Տիրապետում է ուսումնական նյութին և կիրառում ծանոթ իրավիճակում, մանրամասն նկարագրում է ուսումնասիրության օբյեկտները, բացահայտում է եղությունը, հիմնավորում և ապացուցում փաստերով, եզրակացություններ է անում, ինքնուրույն կատարում է առաջադրանքները:
9	Լիարժեք տիրապետում է ուսումնական նյութին, կիրառում է մասամբ փոփոխված իրավիճակում: Առաջադրում է վարկածներ, ուսումնական խնդիրների լուծման նոր ճանապարհներ և ապացույցներ, ցուցաբերում է քննադատական և ստեղծագործական մոտեցումներ:
10	Լիարժեք կիրառում է ուսումնական նյութն անծանոթ իրավիճակներում: Բացահայտում է տարբեր երևույթների ներքին և արտաքին կապերը, օրինաչափությունները, առաջարկում է խնդիրների լուծման ռացիոնալ ուղիներ, կառուցում ալգորիթմներ, ցուցաբերում է ստացած արդյունքները վերլուծելու, գնահատելու հմտություններ, ցուցաբերում է քննադատական և ստեղծագործական հմտութ -յուններ:

Այլտեղեկատվություն	

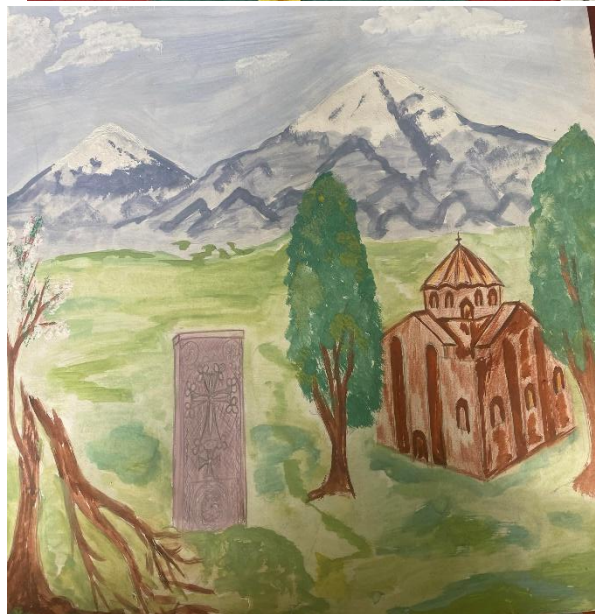
Օգտագործված գրականության ցանկ

- 1 . Ս. Խաչատրյան Ուսուցման արդյունավետ հնարներ / Երևան: Ֆրիդրիխ Էբերտ հիմնադրամ, Ջայաստան 2020
- 1 . <https://lib.amedu.am/>
- 3 . Մանկավարժական վերապատրաստումներ 2023
- 4 . Краевский В. В. Основы педагогики, Учеб. Пособие для студ. Высш. Пед. Учб. Заведений.-2-е изд., испр.-М.: Изд. «Академия» 2005 г. 256 ст.
- 5 . https://kznaknagavar.blogspot.com/2022/10/blog-post_28.html
- 6 . Յա. Ա. Կոմենսկի «Մեծդիպակտիկա»
7. «Հայոցլեզու, գրականություն. Հանրակրթական դպրոցի առարկայական չափորոշիչ և ծրագիր
- 8 . Ինտեգրված թեմատիկ միավորներ/ԱՅՐԵՔՍ, Եր., 2002/
- 9 . <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=174760>

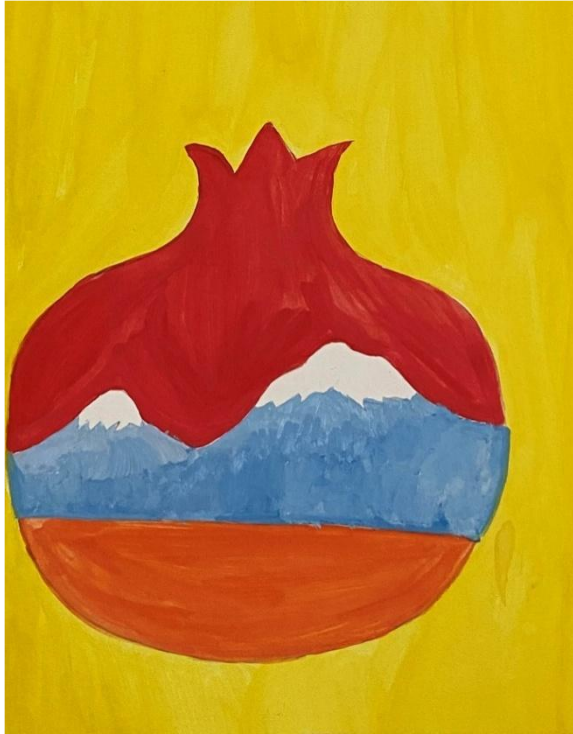

10000000_715071916
4941729_3209189788

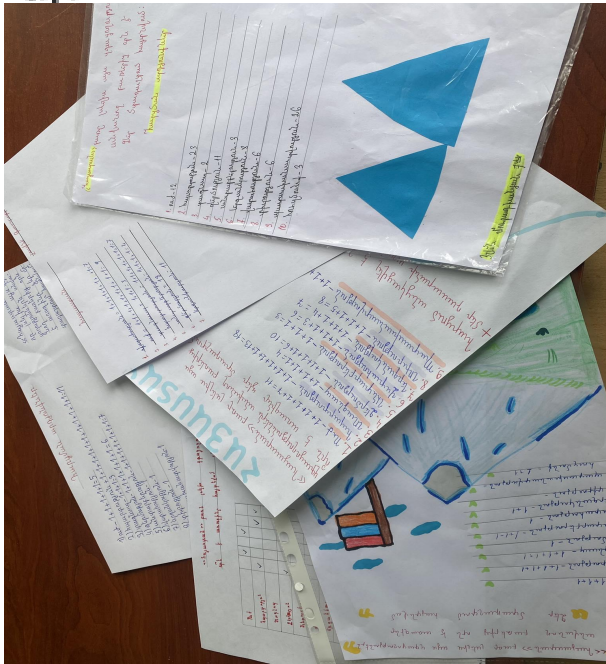
Հավելվածն
եր

Հավելվածն
եր

Հավելվածներ

Հաշվետվության կցված նյութեր

- Հետազոտության գործիքներ (հարցաթերթիկներ և ամալ)
- Նկարներ
- Արդյունքներ